

**UCHWAŁA NR XVI/.../2025
RADY GMINY KRZYKOSY**

z dnia 2 grudnia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krzykosy na lata 2026 -2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz .U. z 2023 r.poz.2151) oraz art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1939 ze zm.) Rada Gminy Krzykosy, uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 – 2029 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krzykosy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

§ 4. Traci moc uchwała Nr XXXVI/322/2022 Rady Gminy Krzykosy z dnia 22 marca 2022 r. w sprawie Gminnego Programu i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krzykosy na lata 2022 – 2025.

*Załącznik
do Gminnego Programu Profilaktyki,
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii
dla Gminy Krzykosy na lata 2026-2029.*

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY KRZYKOSY
NA LATA 2026-2029**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków przez mieszkańców Gminy Krzykosy.
2. Podmioty uczestniczące w realizacji zadań.
3. Problemy wynikające z diagnozy oraz cele możliwe do osiągnięcia
4. Koordynowanie zadań Programu.
5. Monitoring.
6. Finansowanie zadań Programu
7. Materiały źródłowe.

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Krzykosy na lata 2026-2029 (Gminny Program) jest dokumentem stanowiącym podstawowe narzędzia realizacji lokalnej polityki w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków, w tym dopalaczy), uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej.

Opracowany zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z jej zapisem (art. 4¹ ust. 1) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. **Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia .**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wymienia **ograniczanie dostępności alkoholu jako strategiczne zadanie samorządów gminnych w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym.** Wysoka ranga, jaką ustawodawcy nadali tym formom oddziaływań, wynika z faktu, iż dostępność alkoholu ma wpływ na rozpowszechnianie problemów alkoholowych. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużanie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczanie dostępności – do jej spadku¹.

Gminny Program wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Krzykosy na lata 2021-2030². Jest także odpowiedzią na występujące w społeczności lokalnej problemy związane z piciem alkoholu. Oparty jest na analizie problemów wynikających z diagnozy i potrzeb związanych z ich niwelowaniem oraz uwzględnia zasoby i środki, którymi dysponuje Gmina.

We wszystkich krajach europejskich alkohol traktowany jest jako towar szczególnie, tym samym nie podlega regułom wolnego rynku i handel alkoholem jest reglamentowany. W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu odpowiedzialny jest samorząd gminny. Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez uchwały określające liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia sprzedaży w godzinach nocnych. Zadania na rzecz ograniczania stosowania substancji psychoaktywnych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. "dopalaczy") oraz ograniczania zachowań związanych z uzależnieniem behawioralnym zawierają ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia w celu operacyjnym 2: „Profilaktyka uzależnień” - Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom.

Z badań przeprowadzonych przez prof. Witolda Zatońskiego i opublikowanych w prestiżowych pismach medycznych wynika³, że „Od początku 2001 roku w Polsce obserwowano najpierw zahamowanie przyrostu zdrowia, a w kilku ostatnich latach zmniejszenie się długości życia. Jest to przede wszystkim spowodowane wzrostem spożycia

¹ J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne. Alkoholizm i Narkomania* tom 18, nr 4, 2005.

² *Strategia Rozwoju Gminy Krzykosy na lata 2021-2030.*

³ Zatoński W., Janik-Konieczna K.; „Recesja zdrowotna”; *Menedżer zdrowia* luty 1-2/2023; Instytut-Europejskie Obserwatorium Nierówności Zdrowotnych Akademii Kaliskiej.

alkoholu i stanowi poważne wyzwanie dla zdrowia publicznego w Polsce. Recesja zdrowotna i epidemia zgonów alkoholowych wymagają natychmiastowych działań. Pierwszym krokiem jest rozpoczęcie akcji informacyjnej oraz dyskusji o znacznym pogorszeniu stanu zdrowia Polaków”

Spożywanie alkoholu jest jedną z głównych przyczyn umieralności ludzi w Europie. W Polsce z powodu używania alkoholu umiera co roku kilkanaście tysięcy osób. Wprawdzie kobiety piją rzadziej i mniej niż mężczyźni, jednak doświadczają z tego powodu więcej niż mężczyźni problemów zdrowotnych. Organizm kobiety wykazuje słabszą zdolność obrony przed negatywnymi skutkami spożywania alkoholu. Szkody narządowe u kobiet występują szybciej i po znacznie mniejszych ilościach spożywanego alkoholu. Uwarunkowania biologiczne (mniejsza ilość płynów ustrojowych), więcej tkanki tłuszczowej, mniej enzymów metabolizujących alkohol oraz wyższy poziom estrogenów sprawiają, że kobiety z masą ciała podobną do mężczyzn, po wypiciu podobnej ilości alkoholu mogą osiągać ok. 40% większe stężenie alkoholu w organizmie.

Światowa Organizacja Zdrowia potwierdza, że nie ma „picia bezpiecznego”, a spożywanie alkoholu zawsze niesie ze sobą ryzyko. W Polsce spożycie alkoholu w kolejnych latach wzrasta. W 2001 roku wypijaliśmy 6,63 litra, a w 2022 roku już 9,4 litra.

Do grona konsumentów alkoholu należy ponad 80% osób dorosłych. W naszym kraju żyje około 600 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu. Prawie czterokrotnie więcej osób dorosłych (ponad 2,2 miliona) nadużywa alkoholu.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)⁴ alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi, a ponad 200 rodzajów chorób i urazów jest powiązanych z jego spożywaniem. Szkodliwy wpływ alkoholu na zdrowie dotyczy nie tylko osób uzależnionych, ale każdego konsumenta. **Naukowo potwierdzony jest związek między spożywaniem alkoholu a nowotworami złośliwymi piersi.** Alkohol sprawia, że stężenie hormonu żeńskiego, estrogenu we krwi rośnie, a im wyższy poziom we krwi, tym większe ryzyko rozwoju raka piersi.

Przykłady obszarów, w jakich ponoszone są koszty spożywania alkoholu:

---

⁴ WHO, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/alkohol>

Źródło: Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU)

W Polsce prowadzone było kilkakrotnie szacowanie kosztów spożywania alkoholu. Z raportu z 2021 r. wynika, że łączna wartość kosztów społeczno-ekonomicznych wynikających ze spożywania alkoholu w Polsce szacowana jest na **93,3 mld PLN**, a różnica między przychodami budżetowymi z tytułu podatku akcyzowego od napojów alkoholowych a kosztami społeczno-ekonomicznymi wynosi ponad **79,9 mld PLN rocznie, co stanowi 3,45% PKB z 2020 r.** Wykazane w raporcie koszty dotyczą obciążeń kilku systemów: zdrowotnego, egzekwowania prawa, w tym wymiaru sprawiedliwości, ubezpieczeń społecznych czy pomocy społecznej. Zdaniem autorów do powyższych kosztów należy dodać także przedwczesną śmiertelność wynikającą z nadużywania alkoholu oszacowaną na kwotę **84 mld zł**.

Aby ograniczyć koszty związane z piciem alkoholu ponoszone zarówno przez osoby indywidualne jak i budżet państwa należy prowadzić kompleksową politykę wobec alkoholu. Powinna ona uwzględniać strategie dotyczące cen i podatków, ograniczenia dostępności oraz ograniczenia w marketingu i reklamie. Zdaniem ekspertów jej wdrożenie może prowadzić do wzmocnienia gospodarki poprzez poprawę bilansów budżetowych, a jednocześnie poprawić zdrowie i dobrobyt obywateli⁵.

⁵ A. Bartoszewicz, K. Obląkowska (2021), Czynniki wpływające na popyt na alkohol w kontekście kosztów społecznych i ekonomicznych w Polsce. Zmiany wysokości danin publicznych i model ceny minimalnej a spożycie alkoholu i wpływy do budżetu, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Akty prawne regulujące kwestie konstruowania, finansowania i realizacji działań z przedmiotowego zakresu:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j.Dz. U. z 2024 r. poz.1670 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1338);
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 450 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j.Dz. U. z 2025 r., poz. 83 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1483;
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1461);
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.);
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j.Dz. U. z 2024 r. poz. 917);
13. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. prawo przedsiębiorców (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1480);
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków przez mieszkańców Gminy Krzykosy.

1. Uchwały i zarządzenia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W celu zdiagnozowania dostępności napojów alkoholowych w Gminie, do opracowania przyjęto wskaźniki wyznaczające tę dostępność, w przedziale lat 2022-2024. Są to: liczba uchwalonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, liczba zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (wolnych), kwota pozyskanych środków ze sprzedaży napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, wykazanych w składanych do 31 stycznia każdego roku przez przedsiębiorców oświadczeniach, statystyczna kwota, która przypada rocznie na zakup alkoholu przez każdego mieszkańca Gminy, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży. Dane obrazują poniższe tabele.

Rada Gminy Krzykosy, po uzgodnieniu z jednostkami pomocniczymi Gminy uchwaliła:

- Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w nieprzekraczalnej wysokości:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 20 zezwoleń,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) - 20 zezwoleń,
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu - 20 zezwoleń.

2. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Krzykosy przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w nieprzekraczalnej wysokości:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 8 zezwoleń,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) - 8 zezwoleń,
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu - 8 zezwoleń.

Tabela 1. Wartość sprzedanego alkoholu we wszystkich punktach sprzedaży na terenie gminy wyniosła ogółem.

Rok	2022	2023	2024
Wartość ogólna sprzedanego alkoholu	4 865 233 PLN	5 557 107 PLN	6 293 705 PLN
Liczba mieszkańców Gminy	7181	7192	7247
Wartość sprzedanego alkoholu w PLN na jednego mieszkańca Gminy	678 PLN	773 PLN	868 PLN

Przedstawione dane statystyczne niepokoją, wskazują na znaczny wzrost spożycia alkoholu w przedziale dwóch lat. W roku 2024 w stosunku do 2022 jest to wzrost o kwotę o 1 428 472 zł.

Spożycie alkoholu rosło przez ostatnie trzy dekady. Jedną z przyczyn wzrostu jest wysoka dostępność i niska cena alkoholu. Obecnie za przeciętną pensję można kupić ponad dwa razy więcej alkoholu niż 20 lat temu.

Nadużywanie alkoholu pozostaje poważnym problemem społecznym i zdrowotnym.

Wzrost spożywania alkoholu w Polsce w ostatnich dekadach to w dużej mierze efekt rosnącej popularności piwa. Z jednej strony piwo bywa postrzegane jako mniej groźne niż mocne trunki z drugiej – jest szeroko dostępne, reklamowane i często spożywane w dużych ilościach przy różnych okazjach.

Tabela 2. Dane w zakresie liczby uchwalonych zezwoleń oraz liczby zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (niewykorzystanych).

Rok	2022	2023	2024
Liczba zezwoleń przyjętych uchwałami ogółem	84	84	84
Liczba zezwoleń wydanych przedsiębiorcom	8 (58)	4 (57)	13(55)
Liczba niewykorzystanych (wolnych) zezwoleń	26	27	29

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w Gminie Krzykosy jest ponad 30% niewykorzystanych, pozostających poza obiegiem prawnym zezwoleń na sprzedaż alkoholu. **Świadczy to o bardzo dużej dostępności alkoholu.** Ustawa o wychowaniu w trzeźwości wymienia ograniczanie dostępności alkoholu jako strategiczne zadanie samorządów gminnych w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym. Badania potwierdzają, że im mniejsza dostępność alkoholu, tym mniejsze jest spożycie i tym mniej problemów zdrowotnych i społecznych.

Tabela 3. Dane w zakresie liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Rok	2022	2023	2024
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem	20	20	20
Liczba mieszkańców Gminy	7181	7191	7247
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	359	360	362

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) w latach 2022-2024 pozostaje bez zmian, mimo dużego wzrostu sprzedaży. Zaświadcza to o wzroście sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach na terenie Gminy.

➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzykosach

Na terenie Gminy Krzykosy ,to Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzykosach realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej. Jednym z powodów wspierania osób i rodzin z terenu Gminy Krzykosy jest problem z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków. Poniższa tabela w ostatnich latach przedstawia tendencję wzrostową liczby rodzi objętych pomocą, w tym liczby rodzin z problemem alkoholowym, jak i przeznaczonych na ten cel środków finansowych.

Tabela 4. Pomoc udzielana rodzinom z problemem alkoholowym w latach 2022-2024.

Rok	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą ogółem	213	215	220
- w tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	7	13	12
Wielkość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	3 498,00 zł	10 093,35 zł	26 839,93 zł

Rodzinom tym udzielono pomocy w postaci zasiłków okresowych, celowych, stałych, finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej, schroniskach dla bezdomnych, pomocy w naturze oraz pomocy w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, pomoc żywnościowa z Programu FEAD.

Tabela 5. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Rok	2022	2023	2024
Liczba nowych Niebieskich Kart	15	24	12
Liczba NK w rodzinie z problemem alkoholowym	6	10	8

Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy mają możliwość uzyskania wsparcia i pomocy oferowanej przez specjalistów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzykosach.

Punkt Informacyjno Konsultacyjny w Krzykosach.

Tabela 6. Pomoc psychologiczna i prawna dla mieszkańców Gminy.

Rok	2022	2023	2024
Liczba osób objętych	59	46	48
- w tym pierwszorazowych	22	20	21

Liczba osób z problemem alkoholowym	16	9	11
- w tym pierwszorazowych	16	6	9
Liczba rodzin objętych pomocą	39	29	34
w tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	39	29	34

Dla osób w kryzysie, członków rodzin z problemem uzależnień oraz doświadczających przemocy prowadzone są konsultacje i bezpłatna pomoc prawna.

I. Problemy wynikające z diagnozy oraz cele możliwe do osiągnięcia

W poniższej tabeli przedstawiono problemy wynikające z analizy danych. Do każdego problemu określono cele możliwe do osiągnięcia.

Cele to przyszłe stany, które zamierzamy osiągnąć dzięki konkretnym działaniom⁶. Powinny odnosić się do kluczowych, zidentyfikowanych problemów. Ważne, aby były definiowane w kategoriach otrzymywanych korzyści. Powinny być opisane zgodnie z zasadą SMART, czyli konkretnie i prosto, mierzalnie, w sposób dający ocenić je realistycznie i w powiązaniu z czasem. SMART wspomaga prawidłowe definiowanie celów w programie, dzięki czemu wzrasta szansa na ich osiągnięcie. Wyznaczanie celów zgodnie z tą zasadą wymaga uważnego przeanalizowania tego, co chcemy osiągnąć.

Problemy wynikające z diagnozy	Cele możliwe do osiągnięcia
Badania wskazują na niski wiek abstynencji alkoholowej uczniów szkół podstawowych.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie wieku inicjacji alkoholowej uczniów szkół podstawowych
	<u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie udziału w rekomendowanych uniwersalnych programach profilaktycznych
Dorośli mieszkańcy uznali, że problem nadużywania alkoholu na terenie Gminy jest powszechny	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie liczby osób pijących
	<u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie udziału w edukacji nt. problemów nadużywania alkoholu
Znaczna liczba osób dorosłych potwierdziła, że doświadczyła przemocy w rodzinie	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie przypadków przemocy w rodzinie
	<u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie dostępu do pomocy

⁶ Nowoczesne zarządzanie projektami, redakcja Naukowa Michał Trocki. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. Warszawa 2012.

	psychologicznej dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie - Udział w kampaniach społecznych na temat problematyki przemocy w rodzinie
Uczniowie klas VIII twierdzili, że na terenie Gminy można kupić alkohol	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie możliwości zakupu alkoholu przez osoby nieletnie
	<u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie osobom handlującym alkoholem udziału w szkoleniu
W grach hazardowych uczestniczyło ponad 10% badanych uczniów.	<u>Cel główny:</u> <u>Obniżenie liczby uczniów, które grają w gry na pieniądze</u> <u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie udziału w programach w zakresie uzależnień behawioralnych - Zapewnienie udziału w zajęciach z psychologiem, psychoterapeutą
Kilkunastu badanych uczniów stwierdziło, że dokonali zakupu piwa. W większości przypadków sprzedawcy nie odmawiali sprzedaży i nie pytali o dowód.	<u>Cel główny:</u> Zwiększenie wiedzy i umiejętności sprzedawców w zakresie odmowy sprzedaży napojów alkoholowych młodym osobom. <u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie udziału sprzedawców w szkoleniach/warsztatach i kampaniach
Z badań wynika, że znaczna liczba uczniów z klas starszych jest świadkami przemocy wobec innych uczniów w szkole.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie przypadków przemocy rówieśniczej
	<u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie udziału uczniów w programach profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej - Zapewnienie uczniom możliwości korzystania z pomocy psychologicznej
Wyniki badań pokazały, że wielu dorosłych mieszkańców spotkało się z piciem wina przez kobiety w ciąży.	<u>Cel główny:</u> Zwiększenie wiedzy wśród mieszkańców na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży
	<u>Cel szczegółowy:</u> Udział w kampaniach profilaktycznych nt. szkodliwości spożywania alkoholu, przez kobiety w ciąży
Uczniowie szkół w Gminie Krzykosy znają niewiele osób, które brały narkotyki.	<u>Cel główny:</u>

	Zmniejszenie zainteresowania uczniów substancjami psychoaktywnymi <u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie udziału rodziców w warsztatach - Zapewnienie rodzicom kontaktu z psychologiem
Zapytano uczniów, czy wbrew ich woli wykonano im film lub zrobiono zdjęcie, 24,71% potwierdziło, że taka sytuacja miała miejsce.	<u>Cel główny:</u> Zmniejszenie liczby uczniów, którym wykonano wbrew ich woli zdjęcia <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie udziału w programach w zakresie uzależnień behawioralnych
Hejtu doświadczyło niewielu badanych, ale wiedzą czego dotyczy.	<u>Cel główny:</u> Zmniejszenie zainteresowania badanych hejtem <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie udziału w programach w zakresie uzależnień behawioralnych

1. Analiza SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów działań w pracach nad Gminnym programem jest analiza SWOT, która posłużyła do oceny zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych czynników wpływających na realizację zaplanowanych zadań.

Mocne strony	Słabe strony
Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminna Komisja Rozwiązania Problemów Alkoholowych Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny w Krzykosach Dobra współpraca z policją, kuratorami, sądem, prokuraturą, placówkami oświatowymi Działalność OPS Aktywna grupa wsparcia (AA?) dla osób z problemem alkoholowym w sąsiedniej gminie.	Wzrost liczby osób z problemami uzależnień od substancji (alkohol, narkotyki w tym dopalacze) oraz zachowań (uzależnienie behawioralne) Niski status ekonomiczny mieszkańców Gminy, Brak miejsc pracy. Czy duża liczba bezrobotnych . Brak poczucia bezpieczeństwa finansowego. Przyzwolenie społeczne na używanie alkoholu.
Szanse	Zagrożenie
Rozwój grup wsparcia Współpraca instytucji i osób zajmujących się uzależnieniami Promocja zdrowego stylu życia Edukacja i szkolenia w obszarze promowania postaw prozdrowotnych u mieszkańców Gminy	Brak zrozumienia istoty uzależnienia w społeczeństwie Brak rozwiązań prawnych w pomocy osobom uzależnionym, w tym nieefektywna procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego Marginalizacja osób uzależnionych Roszczeniowa postawa społeczna

2. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI ZADAŃ.

- Urząd Gminy w Krzykosach,
- Komenda Policji w Środzie Wlkp.-Rewir Dzielnicowych w Nowym Mieście n/W,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzykosach,
- Punkt Konsultacyjny w Krzykosach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzykosach,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Szkoły i inne placówki oświatowe w gminie Krzykosy,
- Krajowe Biuro d.s. Przeciwdziałania Narkomanii,
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy w Środzie Wlkp.
- Właściciel sklepów zajmujący się sprzedażą napojów alkoholowych na terenie Gminy Krzykosy,
- Zajęcia opiekuńczo wychowawcze w Krzykosach i Solcu.

IV. Zadania przyjęte do realizacji w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii .

Zadania realizowane z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, w ramach celu operacyjnego 2 - Profilaktyka uzależnień.

W wykazie zadań służących realizacji tego celu znajdują się zadania regulacyjne w części: Uzależnienie od alkoholu p. 4 „Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu”.

Są to wskazania dla samorządów gminnych w zakresie zmniejszania dostępności fizycznej, które stanowią obowiązek wynikający również z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Alkohol odpowiada za takie komplikacje zdrowotne jak zaburzenia psychiczne i behawioralne związane z alkoholem, zatrucia alkoholem, alkoholową marskość wątroby, choroby serca i nowotwory. Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele wyników dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu a wieloma problemami zdrowia i porządku publicznego. Konsumpcja alkoholu związana jest również z zakłóceniami porządku publicznego i przemocą w rodzinie. Jest wiele badań, które pokazują, że dostępność alkoholu ma kluczowe znaczenie dla wielkości konsumpcji. Wzrost liczby

punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. Dostępność ma więc wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów społecznych.

Z analizy danych zebranych na potrzeby konstruowania niniejszego Programu wynika, że dostępność alkoholu w Krzykosach jest duża. Powołując się na zapis art. 12. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁷ w tabeli poniżej zasugerowano działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Krzykosy.

LP	Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Krzykosy
1	Obniżenie liczby uchwalonych zezwoleń do liczby wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom.
3	Ograniczenie w godzinach nocnych sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach, w tym na stacjach paliw.

Uzasadnienie potrzeby ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Krzykosy.

Wskaźniki związane z negatywnymi skutkami spożywania alkoholu w latach

- Wysokie wartości sprzedanego alkoholu .
- Wysoka kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu mieszkańcy Gminy Krzykosy.
- Niekorzystna liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

---

⁷ Art. 12, ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazania: „Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

Zadania programu realizowane będą w następujących obszarach:

Obszar 1 - Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
Edukacja dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież. <u>Adresaci zadania:</u> Dorośli mieszkańcy gminy	- liczba zrealizowanych szkoleń - 1 - liczba uczestników szkoleń	Osoby o potwierdzonych kompetencjach
Szkolenia dla służb zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem przemocy domowej (policja, pracownicy OPS, ZI, GKRPA, kadra pedagogiczna). <u>Adresaci zadania:</u> Szkolenia dla służb	- liczba przeprowadzonych szkoleń - 1 - liczba uczestników szkoleń	Osoby o potwierdzonych kompetencjach
Zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi. <u>Adresaci zadania:</u> Osoby handlujące napojami alkoholowymi.	- liczba uczestników szkoleń	Instruktor ds. szkoleń sprzedawców
Zakup i rozpropagowywanie czasopism, ulotek, broszur i innych materiałów służących edukacji w zakresie problematyki związanej z alkoholem i narkotykami i uzależnieniami behawioralnymi. <u>Adresaci zadania:</u> Mieszkańcy gminy.	- liczba zakupionych materiałów informacyjnych i edukacyjnych	GKRPA

Obszar 2. Profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych realizowanych w środowisku szkolnym. <u>Adresaci zadania:</u> uczniowie szkół	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - 4 - liczba uczestników programów	Realizatorzy programów rekomendowanych Przygotowani nauczyciele
Realizacja zajęć z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych z elementami zajęć sportowych. <u>Adresaci zadania:</u> uczniowie szkół	- liczba zrealizowanych działań profilaktycznych - 5 - liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych - 57	Przygotowani do prowadzenia zajęć nauczyciele zajęć sportowych

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
Realizacja innych niż rekomendowane programów profilaktycznych. <u>Adresaci zadania:</u> uczniowie szkół	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych- 3 - liczba uczestników programów	Realizatorzy programów Przygotowani nauczyciele
Udzielanie pomocy psychologicznej dla rodzin zagrożonych problemami wynikającymi z nadużywania środków psychoaktywnych i przemocy w rodzinie. <u>Adresaci zadania:</u> rodziny zagrożone	- liczba wdrożonych działań, zorganizowanych zajęć i warsztatów	Psycholog Terapeuta
Realizacja zajęć opiekuńczo wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień w Solcu i Krzykosach. <u>Adresaci zadania:</u> uczestnicy zajęć	- liczba odbiorców wdrażanych działań- 40	Osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje

Obszar 3. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
Prowadzenie punktu konsultacyjnego	- liczba osób korzystających z poradnictwa w punkcie konsultacyjnym	Konsultanci PK
Przygotowanie i upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym (np. poprzez strony internetowe) <u>Adresaci zadania:</u> mieszkańcy gminy	- liczba dostępnych informacji na stronie internetowej	GKRPA OPS

Obszar 4. Działalność komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym kierowanie do biegłych orzekających	- liczba przyjętych wniosków, - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych,	GKRPA

Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator zadania
w przedmiocie uzależnienia. Adresaci zadania: <u>osoby z problemem uzależnienia</u>	- liczba wniosków skierowanych do sądu	
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych Adresaci zadania: Właściciele i sprzedawcy punktów sprzedaży napojów alkoholowych	- liczba przeprowadzonych kontroli - 2	GKRPA
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Adresaci zadania: <u>przedsiębiorcy ubiegający się o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie alkoholu</u>	- liczba zaopiniowanych wniosków	GKRPA
Udział członków komisji w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupie diagnostyczno pomocowej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Adresaci zadania: - liczba spotkań grupy roboczej		GKRPA

Obszar 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ust 1 i art. 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to oznacza, że w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Najpopularniejszą formą działań gmin w omawianym zakresie jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 452 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.⁸

	Zadania	Wskaźniki	Realizator zadania
1.	- kontrole zasad i warunków wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Adresaci zadania: przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba zaplanowanych kontroli - 2	GKRPA

⁸⁾ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku, KCPU Warszawa 2025,

	Zadania	Wskaźniki	Realizator zadania
2	- organizowanie szkoleń dla właścicieli, sprzedawców napojów alkoholowych Adresaci zadania: przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkolenia - 1	Instruktorzy ds. szkoleń za sprzedawcami
3.	- podejmowanie interwencji spowodowanych zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe lub będące pod wpływem substancji psychoaktywnych lub będących sprawcami przemocy Adresaci zadania: mieszkańcy gminy Krzykosy	Liczba interwencji	Policja GKRPA

Warto podkreślić, że zgodnie z kodeksem postępowania karnego, instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Zawiadamianie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa uzyskane w związku z prowadzonymi czynnościami (przykładowo przeprowadzaną kontrolą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) stanowi zatem nie tylko uprawnienie burmistrza (wójta lub prezydenta miasta) jako organu kierującego bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentującego ją na zewnątrz, lecz także jego prawny obowiązek.

Koordynowanie zadań programu

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez pełnomocnika Wójta Gminy Krzykosy.

Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie sytuacji występujących zagrożeń w środowisku lokalnym jest podstawą do właściwego rozeznania skali problemu uzależnień w gminie Krzykosy, a w konsekwencji do planowania działań profilaktycznych adekwatnie do potrzeb. Monitorowanie stanu tych problemów będzie odbywało się we współpracy z realizatorami programu. Wyżej wymieniony monitoring będzie przeprowadzony poprzez:

- a) zbieranie danych szacunkowych, statystycznych, ankietowych,
- b) analizę uzyskanych danych,
- c) wymianę informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi założenia Programu na terenie gminy Krzykosy,
- d) prowadzenie działań mających na celu ocenę rodzaju i stopnia zagrożenia uzależnieniami, a także monitorujących skuteczność realizowanych programów profilaktycznych,
- e) gromadzenie i analiza danych na temat problemu alkoholowego w gminie oraz porównywanie ich z danymi krajowymi,
- f) opracowanie wniosków oraz priorytetów na dalsze lata.

Ewaluacja programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników, ocenianych w miarę potrzeb. Ewaluacja będzie miała ponadto charakter praktyczny - dane będą analizowane, celem dostarczania wniosków i rekomendacji praktycznie użytecznych dla lokalnych władz, jak również dla osób zawodowo, społecznie zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, a także przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Ewaluacja pozwoli również na uściślenie współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Ewaluacja jest niezbędna w przygotowaniu raportu z wykonania w kolejnym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i wskazania efektów jego realizacji. Raport przedkładać składać będzie Wójt Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

III. Finansowanie programu

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwolenia sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, w rozdziale 85153 - zwalczanie narkomanii.

Zasady wynagradzania członków komisji

1. Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej „Komisją”, przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji, a w szczególności: - w posiedzeniach komisji,

- za prowadzenie rozmów z osobami zgłoszonymi do procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego,
- za udział w kontrolach placówek handlujących alkoholem, przeprowadzanych w Gminie,
- za opiniowanie wniosków przedsiębiorców.
- za reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach inicjowanych przez Komisję jej członek otrzymuje zwrot kosztów
- za udział w pracach Zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Wynagrodzenie Członków Komisji za udział w poszczególnych pracach Komisji określonych w ust. 1 wynosi 180,00 zł brutto.

3. Wynagrodzenie dla Przewodniczącego Gminnej Komisji za udział w poszczególnych pracach Komisji określonych w ust. 1 wynosi 220,00 zł brutto.

4. Wynagrodzenie płatne jest na podstawie listy obecności

5. W przypadku udziału w naradach, szkoleniach przez członków komisji poza terenem Gminy przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przysługujących pracownikowi Urzędu podczas podróży służbowej.

6. Za reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach inicjowanych przez Komisję jej członek otrzymuje zwrot kosztów.

7. Za udział w pracach Zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Materialy źródłowe.

1. Sierosławski J. *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.* ESPAD 2019. Warszawa 2020.
2. J. Moskaiewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, „Alkoholizm i Narkomania”, tom 18, nr 4/2005.
3. *Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów.* Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.
4. *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku*, KCPU Warszawa 2025.
5. A. Bartoszewicz, K. Obłąkowska (2021), *Czynniki wpływające na popyt na alkohol w kontekście kosztów społecznych i ekonomicznych w Polsce. Zmiany wysokości danin publicznych i model ceny minimalnej a spożycie alkoholu i wpływy budżetu*, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. *Nowoczesne zarządzanie projektami*, Redakcja Naukowa Michał Trocki. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. Warszawa 2012
7. Art. 12, ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazania: „Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”
8. *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku*, KCPU Warszawa 2025.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XVI/.../2025
RADY GMINY KRZYKOSY
Z DNIA 2 GRUDNIA 2025 R.

Konieczność stworzenia nowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii nałożyła ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta określa zasadnicze zmiany w ustawach: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z dniem 1 stycznia 2022 roku, w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii zostało utworzone Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), które prowadzić będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Zmiana ta była od wielu lat wyczekiwana przez samorządy gminne. KCPU zajmować się będzie kompleksowo przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Samorządy gminne są zobowiązane nie później niż do 31 marca 2026 roku przyjąć nowy, wspólny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Ważnym elementem nowych gminnych programów stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które otrzymało brzmienie „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkolnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Przyjmowanie na czas czterech lat nowych gminnych programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani było również wskazywane przez samorządy gminne.

Finansowanie nowych gminnych programów pozostaje ze środków z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co sprawi, że placówki oświatowe będą częściej realizowały programy związane z narastającymi problemami uzależnień behawioralnych.

Program profilaktyki określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień. Jest ona zgodna z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia. Wskazuje zadania na rzecz zintegrowanych przeciwdziałań uzależnieniom w tym: **uzależnieniom od tytoniu (nikotyny)**, od alkoholu od uzależnień behawioralnych i od narkotyków. Wszystkie te zagadnienia zawarte są w celu operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia: Profilaktyka uzależnień.

Obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 1.1; art. 2.4. Natomiast z art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika nakaz uwzględniania w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży nocnej napojów alkoholowych, w nowym Programie jest podkreślone.

Projekt Programu na lata **2026- 2029** został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W świetle powyższych argumentów podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 jest zasadne.